

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 42/2015 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylitarkastaja Jussi Laanikari, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Sami Niemi, maa- ja metsätalousministeriö
- metsäjohtaja Anna Rakemaa, Suomen metsäkeskus
- johtaja Reijo Orava, Suomen riistakeskus
- kenttäjohtaja Timo Leskinen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- järjestöpäällikkö Teemu Simenius, Suomen metsästäjäliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ylitarkastaja Jussi Laanikari, maa- ja metsätalousministeriö
- Tapio Oy

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain varojen käyttötarkoitusta koskevia säännöksiä siten, että pyyntilupamaksuina kertyviä varoja voitaisiin käyttää myös riistavahinkokorvauksista, muista hirvieläinten metsästyksen hallinnointiin liittyvistä tietojärjestelmistä ja hirvieläinkantojen hoidosta aiheutuviin menoihin sekä muihin vastaaviin menoihin.

Esitys liittyy vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2015 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 4 §:n mukaan metsästyslain 26 §:ssä tarkoitettua hirvieläimen pyyntiluvasta on suoritettava maksu (pyyntilupamaksu) valtiolle. Pyyntilupamaksu suoritetaan kultakin kaadetulta hirvieläimeltä. Pyyntilupamaksuina kertyvät varat käytetään lain 6 §:n mukaan ensi sijassa hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisestä ja korvaamisesta aiheutuviin menoihin. Lisäksi varoja voidaan käyttää hirvieläinkantojen seurannasta ja tutkimuksesta aiheutuviin menoihin.

Esityksessä 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että varojen käyttötarkoitusta täydennettäisiin. Varoja voitaisiin käyttää myös riistavahinkokisteristä, muista hirvieläinten metsästyksen hallinnointiin liittyvistä tietojärjestelmistä ja hirvieläinkantojen hoidosta aiheutuviin menoihin sekä muihin vastaaviin menoihin.

Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että varojen tietojärjestelmiin liittyvistä käyttötarkoituksista on tarpeen säätää laissa, koska tietojärjestelmien merkitys hirvieläinkantojen hallinnassa ja vahinkojen estämisessä on tullut entistä keskeisemmäksi. Säännökset hirvieläinkantojen hoidosta aiheutuvista menoista ja muista vastaavista menoista ehdotetaan lisättäväksi lakiin hirvieläinkantojen elinvoimaisuuden ja niiden kannanhallinnan parantamiseksi toteutettavien hankkeiden mahdollistamiseksi.

Valiokunta korostaa sitä, että hirvieläinvahinkojen estämisessä tulee nykyistä enemmän kehittää ja hyödyntää paikkatietoaineistoja. Kun hirvikannasta on nykyistä täsmällisemmät tiedot ja kun nämä tiedot on yhteensovitettavissa vahinkotietoihin ja muihin käytettävissä oleviin paikkatietoihin — kuten metsätietoihin — hirvikannan säätely ja vahinkojen estäminen muodostuu helpommaksi. Uusilla kehittämishankkeilla tulee edesauttaa vahinkojen hallintaa siten, että metsästyks kohdentuu alueille, joilla vahinkoja esiintyy.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että pyyntilupamaksuina kertyvät tulot ylittävät tällä hetkellä hirvien aiheuttamien vahinkojen korvauskertymän. Valiokunnalle toimitetun selvityksen mukaan korvaukset hirvieläinten aiheuttamista metsävahingoista ovat vähentyneet viime vuosina hirvikannan alentumaa voimakkaammin. Koska valtion talousarviossa kysymys on kolmivuotisesta siirtomäärärahasta, valiokunta katsoo, että momentin käyttö on suunniteltava siten, ettei myöskään mahdollinen korvausten määrän kasvu tulevaisuudessa johda tarpeeseen leikata korvauksia tai nostaa pyyntilupamaksua. Sen vuoksi muihin kohteisiin kuin korvauksiin suunnattavat varat on sopeutettava siten, ettei pyyntilupamaksua jouduta korottamaan tai korvauksia leikkaamaan.

Valiokunta pitää tärkeänä, että riistavahinkolakia (105/2009) uudistettaessa hirvieläinten aiheuttamien metsävahinkojen korvausjärjestelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään. Korvausjärjestelmän tulee kattaa hirvieläinten aiheuttamat metsänhoidolliset vahingot.

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2015 vp

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

6 §. Edellä yleisperusteluissa esitetyillä perusteilla valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen pykälää täsmennettäväksi siten, että pyyntilupamaksuina kertyvät varat käytetään edelleen ensi sijassa hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisestä ja korvaamisesta aiheutuviin menoihin.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 42/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 6 § seuraavasti:

6 §

Pyyntilupamaksuina kertyvät varat käytetään ensi sijassa hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisestä ja korvaamisesta sekä riistavahinkorekisteristä ja muista hirvieläinten metsästyksen hallinnointiin liittyvistä tietojärjestelmistä aiheutuviin menoihin. Lisäksi varoja voidaan käyttää hirvieläinkantojen seurannasta, tutkimuksesta ja hoidosta aiheutuviin menoihin sekä muihin vastaaviin menoihin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Helsingissä 19.11.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jari Leppä kesk
varapuheenjohtaja Reijo Hongisto ps

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2015 vp

jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Teuvo Hakkarainen ps
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Anne Kalmari kesk
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Kari Kulmala ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Arto Satonen kok (6 osittain)
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius